

Yanka Borisova Ivanova
Digitally signed by Yanka Borisova Ivanova
Date: 2024.09.18 15:04:31 +03'00'

Утвърдил: …….
Директор: Янка Иванова

ПРОГРАМА

ЗА

ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

2024/2025г.

Настоящата програма е приета на Педагогически съвет с Протокол №1 от 17.09.2024г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт.

Съгласно чл.5.(1) от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН - в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

1. интегрирано в обучението по образователните направления;
2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели е свързано с придобиването на първоначални знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на всеки негов член.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни културните ценности за основни характеристики на интеркултурните отношения.

I. ЦЕЛ: Изграждане на личност с активна гражданска позиция и отношение.

I. ПОДЦЕЛИ:

Детето:

1. Да разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
2. Да знае своите права и задължения;
3. Да зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;
4. Да познава и уважава различията във физически и духовен аспект;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично своето мнение;
7. Да взема самостоятелни решения и развива способности за целеполагане, съобразно възрастта;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда;

II. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиване на познания в:

1.1. Основните форми на педагогическо взаимодействие

1.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие

1.3. Дейностите по интереси

1.4. По проекти – Национална кампания „ Да изчистим България заедно“ ; НП „Училищен плод“ и „Училищно мляко“; НП “Безопасност на движението по пътищата“, ЕП „Силен старт“, НП „Хубаво е в детската градина“.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ

1. Ежегодно тържествено откриване на учебната година.
2. Връчване на удостоверение за завършване на четвърта група.
3. Тържествено отбелязване на национални и битови празници, дни на национални герои и будители, Деня на детето.
4. „Работилница с родители“ – „Денят на християнското семейство“; преди Баба Марта и пролетните празници; преди Великден.
5. „Приказни пътешествия“- сценично претворяване на приказки.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

2.1. Символи на ДГ „Слънчева дъга“-химн.

2.2. Лого: изображение на „играещи деца под дъгата“.

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в нужда или в неравностойно социално положение.

2. Организиране и участие в благотворителни кампании за събиране на капачки“Вярвам и помагам“. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.

3. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници.

4. Подкрепящи здравето: 17 май - Национален Ден на спорта; май **–** Спортен празник.

5. Подкрепящи толерантността: 16 ноември - Международен Ден на толерантността

6. Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март - Световен ден на водите; 22 април – Международен ден на Земята.

7. Подкрепящи мултикултурна среда: 1 юни – ден на детето; Празници и обичаи на различните етноси;

8. Подкрепящи гражданското образование: 3 март – национален празник на България, , 24 май – ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, 29 юни – ден на безопасното движение по пътищата, 1 ноември – ден на будителите.

ДЕЙНОСТИ:

В различни форми се реализират дейности насочени към :

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. социално и емоционално развитие на децата;
3. толерантността и интеркултурния диалог;
4. безопасност на движението по пътищата;
5. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
6. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
7. поведение при терористична заплаха;

V. ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ ЧРЕЗ ФОРМИТЕ ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Повишаване качеството на образованието чрез оптимално използване на наличните ресурси.
2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за позитивна образователна среда.

3.1. реализиране на качествен възпитателно-образователен процес;

3.2. ефективно използване на заобикалящата среда, като средство за формиране у децата на емоционално-познавателно отношение към заобикалящия ги свят - семейството, другите деца, природата и не на последно място към самия себе си;

3.3. прилагане на модели на работа с деца със СОП.

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ		
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**	**Теми**
Междуличностни отношения	> Описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях; > Има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности; > Умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желания, да споделя проблеми и да търси помощ.	„В детската градина“ „Моето семейство е един отбор“ „Заедно е весело“ „Детска планета“
Социална среда	> Има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията; > Ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници.	„Правилно ли е така“ „Празник имам днес“ „Празнуваме заедно“ „Българските празници“
Права на човека	> Описва отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава правата; > Прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията	„Хубаво е с мама и татко“ „Весел, тъжен и сърдит“ „Приятелите правят ли така.“, „Различни места-различни правила

Демократично гражданство	> Ориентира се в различието между "гражданин на Република България" и "жител на град...".	„Моят дом“ „ В детската градина“ „Моят роден град“ „Моята Родина БЪЛГАРИЯ“
Идентичности и различия в обществото	> Определя националната си идентичност.	„Знамето ни е трицветно“ „Аз съм българче - култура и език“
Власт, политика и демократични ценности	> Разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата.	„Внимание! Пожар!“ „Кой помага ни в беда“ „Полицията – защита и сигурност“ „Когато порасна ще стана…“
Социална политика, справедливост и солидарност	> Проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри; > Разбира необходимостта от правила при общуването с околните; > Може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности.	„Има ли думи вълшебни“ „Вртележка от чувства“ „Различни сме и си приличаме“ „Разбирателство между хората“,“Добри дела“.

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**	**Теми**

Психично здраве и личностно развитие	>Осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора; >Умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора.	„Аз и моето семейство“ „Аз и детската градина“ „Аз и моите приятели“
Физическо развитие и дееспособност	>Назовава основни части на човешкото тяло; > Показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост.	„За да бъда здрав“ „Когато съм болен“ „Вече мога сам“ „При зъболекаря“ „Състезавам се“
Превенция на употребата на психоактивни вещества	> Познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца.	„Здравословна храна“ „Зеленчуци, който не яде“ „Кой дава лекарствата“ „Разрешено-забранено“
Безопасност и първа помощ	>Назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда; >Умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея.	„Обичам да играя и умея да се пазя“ „Играя и помагам“ „Играем заедно“ „Умея да се пазя“
Лична хигиена	>Демонстрира основни хигиенни навици; >Проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим; >Разбира значението на хигиенните навици за здравето; >Познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина.	„За моето здраве е важно“ „Чисти и здрави“ „Един чудесен ден“ „Дневен режим“
Хранене	> Обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието; >Има представа за полезни и вредни храни; >Спазва здравословен режим на хранене.	„Здравословна храна“ „Храня се правилно“ „Храня се възпитано“ „Вкусни и полезни“

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ		
ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ		
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**	**Теми**
Вода, почва, въздух	> Описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията.	„Водата е на всякъде“ „Кой неможе без вода“ „Когато завали“ „Земята, наш дом“
Енергия и климат	> Има представа за естествените източници на енергия; > Описва познати климатични промени.	„Дъжд и слънце“ „Вятърко немирен“ „Зимата и пролетта“ „Зима в планината“
Биологично разнообразие	> Има представа за многообразието от растителни и животински видове; > Назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията	„Дивите животни през есента“ „Заминаващи ята“ „Децата и животните“ „Животните от фермата“
Потребление и отпадъци	> Умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение.	„Чисти ръце“ „Подреди своя кът“ „Храня се чисто и здравословно“ „Събирай разделно“
Общество и околна среда	> Познава правила за опазване на околната среда; > Описва въздействието на някои човешки дейности върху природата.	„Животните в зоопарка“ „Идваме на помощ“ „Малки еколози“ „Да пазим природата“

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ		
ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ		
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**	**Теми**
Културни идентичности	Усвоява знания за празници и обичаи, традиционни за различни културни общности у нас.	„Рожден ден“ „Имен ден“
		„Писмо до Дядо Коледа“, „Коледари“ „Сурва, сурва“, „Лазарки“, „Осми март“
		„Трети март“ „Ден на буквите“
Културна осъзнатост	Разпознава културни различия в игрова, познавателна и приложно-продуктивна дейност. Сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст. Преживява чрез игрова дейност значимостта на традиции, обреди и обичаи, характерни за неговата културна общност.	„Писмо до Дядо Коледа“, Коледари“
		„В очакване на Великден“,
		„Това се случва по Коледа“ „За здраве и късмет през новата година“
Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	Отнася се толерантно към културни различия. Развива базови умения за общуване в процеса на игрова дейност в мултикултурна среда. Уважава и цени национални символи ритуали.	„Знамето ни е трицветно“, „Нашата Родина“

Интеркултурно образование и права на човека	Притежава базови представи за правата на детето	„Българските герои“, „Моят град“ „Днес Родината празнува“ „Посещение в музея“

Настоящият план-програма е приет с решение на педагогически съвет Протокол № 1/13.09.2024г. и подлежи на ежегодна актуализация.